Yıl:7 Sayı:74

Ahmet Haliloğlu

İbrahim Fahreddin Efendi

Perşembe, 21 Temmuz 2011 14:19 Ahmet Haliloğlu

Halvetiyye; Osmanlı coğrafyasında neşvü nema bulan; kök saldığı yerlerde sökülmeyen Ehl-i Sünnet çınarı bir vuslat yolu. Bizim coğrafyamızda pek çok alt şubeye ayrılan Halvetiliğin; en önemli kollarından birisi de Ramazaniyye'den Hazreti Pir Nureddin Cerrahi vasıtasıyla müstakil bir meşrebe tebdil edilen Cerrahilik. Karagümrük'teki Cerrahi Asitanesi Devlet-i Aliyye'nin sultanları dahil pek çok kişiyi tenvir etmiş; insan üstü insan olma yollarını öğretmiş kutlu bir ocak... Bu ocağın en önemli hususiyetlerinden birisi de Batılılaşma rüzgarının tarumar ettiği onca tekkeye karşın Cerrahi Asitanesinin bugün dahi dimdik ayakta olması.. Bunda en büyük pay sahibi kuşkusuz Asitanenin Osmanlı'dan miras şeyhi İbrahim Fahreddin Şevki Efendi Hazretleridir.

İbrahim Fahreddin Efendi; 1886'da asitanede dünyaya teşrif buyurur. Babası asitanenin şeyhi Mehmed Rıza Efendi'dir. Daha yürümeyi doğru düzgün öğrenmeden ilim meclisleri ile tanışır, zikir halakalarına karışır. Bir yandan ulum-u diniyye tahsili ile meşgul olur, ardından Canfeda Hatun Mahalle Mektebine başlar. Fahreddin Efendi dokuz yaşına bastığında; dergahın postnişini olan amcasına intisap eder. On bir yaşındayken Piri Muazzam Nureddin Cerrahi'nin tertip ettiği virdi okuma müsaadesi alır. On iki yaşındayken amcasının terk-i dünya etmesi üzerine babası Mehmed Rıza Efendi'ye intisap eder. Artık ulvi iklimlere yolculuğa başlar. Bugün dervişlik kolay iş ama o devrede dervişlik ancak er kişilerin işidir. Şeyhinden **"Himmet dede"** diyerek yardım isteyen dervişe **"Hizmet evlat"** denildiği zamanlardır. Bu yüzden İbrahim Fahreddin Efendi'ye şeyh-zade olması hasebiyle babası ve mürşidi Mehmed Rıza Efendi Hazretleri müsamaha göstermez. Dergâhın hizmetine başlar. Önce kahve nakipliğine getirilir. Rüşdiye'de okurken Fatih Dersiamlarından Hafız Fazıl Efendi'den Arapça dersleri alır. Filibeli Ahmet Efendi'nin rahlesinin önüne diz çöküp mürekkep yalar. Hat dersleri alır. İki hat çeşidinden icazet alır. Birisi sülüstür, diğeri nesih. Makamı yükseldikçe hizmet mesuliyeti de artar. Asitanenin çerağcılığına terfi eder. Matbah-ı asitanede aşçı yamaklığı ile dervişlerin çorbasını pişirir. Pişirdiği çorbalar nur olur. Hizmetteki son makamı ise türbedarlıktır. Eriştiği şerefin büyüklüğüne bakın. Hazreti Pir Nureddin Cerrahi Hazretlerinin makamında O'na hizmet şerefine nail olur. Türbedarlık yaparken Melami Şeyhi Abdulkadir Belhi Hazretlerinin

talebelerinden Fazlullah Rahimi Efendi'den Farsça öğrenir. 1901 yılında babasından hilafet alır. Yol bitmiş ama hizmet bitmemiştir. Mevlana'nın buyurduğu gibi halka hizmet hakka hizmettir denir ve hizmetin en zorlusuna gönderilir. 1905 yılında Rumeli'nde Koçana (bugün Makedonya sınırları içinde) Cerrahi Tekkesine tayin edilir. Rumeli'nin kargaşa dönemidir ama Koçana'da onlar gönül uyandırır, yüzlerce cana hizmet eder. Koçana hizmeti bitince İstanbul'a geri döner ve Üsküdar Mehmed Arif Dede Dergahında canları uyandırır. Nice gönül çerağını tutuşturur.

1912'de yılında babası ve mürşidi Mehmed Rıza Efendi Hazretleri hakk'a yürüyünce asitanenin postnişinliğine Meclisi Meşayıh tarafından tayin edilir. Devir Osmanlı devridir, bugünkü gibi kendi başınıza şeyh olamazsınız. Mürşidinizin hilafetname vermesi yetmez, kemalatınızı mürşitlerin oluşturduğu Meclis-i Meşayıh tasdik etmezse irşat edemezsiniz. İşte böyle zorlu bir geçişten sonra postnişin olarak irşad vazifesini üstlenir.

Birinci Dünya Savaşının ardından Dersaadet işgal edilir. Herkes gibi İbrahim Fahreddin Efendi'nin de içi kan ağlar ama çaresizdir. İşgale sessizce direnirler. Yapabilecekleri bir şey yoktur. Yerli Rumlar ve Ermenilerin şımarıklığı bir yandan, işgalci İngiliz ve Fransız askerlerinin taşkınlığı diğer yandan Dersaadet halkını kahreder ama çaresiz susmak zorunda kalırlar. Ama bir gün Haydarpaşa Garında şahit olduğu manzaraya dayanamaz. Sohbeti baldan tatlı, yüzü nurdan parlak Allah dostu şahlanır.

İşgalci Fransız subayı; muhtemelen esaretten gelmiş, harbin bin bir çilesini görmüş garip bir Osmanlı erini çağırır. Yüksek sesle tabii Fransızca bağırmaya, el kol hareketleri ile de niye selam vermediğini sorar. Ama garibim Osmanlı Askeri Fransızca'yı ne bilsin. Yıl 1920'dir ve Osmanlı'nın harp çilesi 1911'de başlamış dokuz yıl geçmesine rağmen bitmemiştir. 1911'de evinden çıkanlar Libya'dan Rumeli'ne koşmuşlar, iki Balkan Harbinde terhis görmeden Birinci Dünya Savaşına girmişlerdir. Şehit olmayanları esaret günlerini yaşamışlardır. Osmanlı Askerinde bu hali pür melalde Fransızcamı kalır? Zaten işgalci Fransız Subayının niyeti başkadır. Birkaç kelamdan oluşan bağırmadan sonra basar zavallı ere tokadı. Er çaresiz ne yapsın, iki damla gözyaşı döker gözünden, karşılık verememenin acısı ile eğer başını önüne…

Olayı karşıdan seyreden İbrahim Fahreddin Efendi bu manzara karşısında dururmu? Hamiyet-i diniyesi şahlanır. Zaten işgalcilerin tutumunda ötürü bıçak kemiğe dayanmıştır. Eliyle gel diye işaret eder ve çağırır Fransız subayını yanına. Fransız subay; Fahreddin Efendi'nin nur çehresinin heybetine kapılır koşa koşa gelir. Nefti yeşil Cerrahi tac-ı şerifi ile, simsiyah cübbesi ile adeta nuranileşmiş bir çehre karşısında basireti bağlanır Fransız Subayın, selam vermeyi unutur. Az önce subayın Osmanlı askerine yaptığı el kol hareketlerini tekrarlar Fahreddin Efendi ;

hal diliyle **“Hani Selam”** der. Ardında da bir Osmanlı tokadı akşeder ki yeniçerilerin talimlerinde mermere attıkları tokat gibidir. Haydarpaşa Garı tokadın şiddetinden inler. Fransız subayı; Osmanlı tokadı ile bir seksen iki doksan uzanır kalır yere. Manzarayı gören işgalci askerler bir şey yapamazlar, döner arkasını gider İbrahim Fahreddin Efendi.

İşgal günlerinde İngilizlerin alimlerden ve meşayıhtan çekinip pek ilişmemeleri nedeniyle Anadolu’ya direnişe katılmak isteyen pek çok subaya yardımcı olur. Kimisi cübbesinin altında silah kaçırır, kimisi subayların Anadolu’ya geçmesine yardımcı olur. İbrahim Fahreddin Efendi de pek çok subaya yardım edenler arasındadır. Hoş işgalden kurtulduktan sonra yeni düzen şeyhleri gözden çıkarır ya orası da ayrı bir konu. 1921 yılında tüm yokluklara rağmen Nureddin Cerrahi Asitanesini aslına uygun olarak tamir ettirir.

Miladi 1925 yılı Anadolu’ya bir karabasan gibi çöker. Binbir bahane ile medreseler ve tekkeler kapatılır. Bin yıllık irfan yuvaları bir kalemde silinir, atılır. Arapça’nın, Farsça’nın en fasih usullerinin öğretildiği, mantıkta İsmail Gelenbevi gibi bir kametin yetiştirildiği ilim ve hikmet mektepleri gözden çıkarılıverir. Tekkelerin harem kısımları şeyh efendilere lojman adı altında verilir ama tevhidhaneler ile selamlık kısımları ya mühürlenir ya da kiraya verilir. İşte böyle bir ortamda bir gün Nureddin Cerrahi Asitanesinin de kapısı çalınır. Gelen gariban bir memurdur. Asırlardır devran meclislerinin ruhları cuşu huruşa kaldırdığı tevhidhanenin camına kiralık levhasını asmaya gelmiştir. İbrahim Fahreddin Efendi; gelen gariban memur emir altındadır diye önce mutedil davranır, kalbini kırmak istemez. Yaptığı işin vebalini anlatmaya çalışır. Ama laftan anlamayacağını görünce; memuru yaka paça dışarı atar. “Ben sağken o levhayı buraya asamazsın” diyerek inanılmaz bir direniş gösterir. Ardından da bağırır :” Seni gönderen; o levhayı karısının alnına assın.”

O dönemin zor şartlarında bile tekkeyi kapattırmamak içinden gelen uğraşı verir. Kolay değildir, İstanbul’un en çok bilinen tekkelerinden birisinde üstelik Fatih gibi büyük bir merkezde vazifeye devam etmek. Ama tabiri caizse kelle koltukta hizmete devam eder. Hak aşıklarını Maşuklarına erdirmek için gecesini gündüzüne katar. Bütün bu hengâme arasında 1941 yılında tekkeyi bir kez daha tamir ettirme şerefine nail olur.

1940’ların en zorlu günlerinde bile tekkenin kapısına kilit vurmaz, vurdurtmaz. Pek çok tekke ve dergâh yıkılırken Cerrahi Asitanesi İbrahim Fahreddin Efendi’nin olağanüstü gayretiyle zikir halkasını tatil etmez. Baskılara rağmen Allah Allah sesleri susmaz. Envar-ı zikrullah Arş-u Ala’dan Karagümrük’teki Cerrahi Asitanesine katre katre değil adeta oluk oluk yağar. Günah ve masiyetlerden kararmış kalpler zikrullah ile, zikir

halakasının rahmetinden İslam’a karşı yumuşar.

Envâr-ı Hazret-i Nûreddîn-i Cerrahî, Sualname ve Tarikatname isimli üç tane eser telif etmeye vakit bulabilen İbrahim Fahreddin Efendi, ikisi kendisinden sonra postnişin olan Sahaflar Şeyhi Muzaffer Özak ve Muhibbi Sefer Dal olmak üzere on dört insan-ı kamili yetiştirmeyi başarır. Ardında on dört mürebbi-i rabbani bırakır.

Rüya tabirinde ehil olan Fahreddin Efendi; 1966 yılında başucunda halifesi Sefer Efendi Hazretlerinin okuduğu evrad-ı Cerrahi ile Hakk’a yürümüştür. Sefer Efendi ve Kemal Efendi’nin su dökmesi ile mübarek naşı Kitapçı Hacı Muzaffer Efendi tarafından yıkanmıştır. Anne ve baba tarafından seyyid olan Fahreddin Efendi’nin vasiyeti üzerine gözlerinin üzerine Kerbela toprağı konulur. Fatih Camii’nde on binleri bulan muazzam bir katılımla cenaze namazını Hacı Muzaffer Efendi kıldırır. Cerrahi Asitanesine getirilen naaşını Sefer Efendi Hazretleri ebedi istirahatgahına indirir. Son kez Efendisinin yüzünü görmek için kefeninin açan Sefer Efendi; Fahreddin Efendinin gözlerinin üzerindeki Kerbela taşından yapılmış tabletleri kaldırmaya uğraşır ama bir türlü kaldıramaz ve o hal üzere sırlanır.

Kendisinden sonra irşad postuna ve Cerrahi Asitanesinin postnişinliğine halifesi Muzaffer Efendi Hazretleri geçmiştir. Allah cümlesinin haliyle bizleri hallendirsin, şefaatlerine nail eylesin.

Son Devrin Din Alimleri

Çarşamba, 15 Haziran 2011 09:50 Ahmet Haliloğlu

Ehl-i Sünnet her daim büyük isimler ile anıla gelmiştir. Hiç olmadık zaman diliminde Ehl-i Sünnet mezhebinin uleması, urefası ve sulehası, zamanın getirdiği fitneleri, mezhebin temel itikadi ve ameli umdelerinden kıl kadar taviz vermeden söndürmüşlerdir. Felsefenin ortalığı kasıp kavurduğu, kalpleri felsefeden doğan inkar ve isyan ateşleri yakarken, Basra’dan bir arif-i rabbani zuhur eder.

Hangi Osmanlı

Cuma, 03 Aralık 2010 13:18 Ahmet Haliloğlu

Son dönemde farkına vardınız mı bilemiyorum ama bir Osmanlı tutkusu aldı başını gidiyor. Sokakta şerbet satan adamın kıyafetinden tutun da televizyonda dekolte giymiş şarkıcılara; hatta İslam ve Osmanlı ile uzaktan yakından alakası olmayan Batılı düşünce adamlarına kadar herkes bir Osmanlı sevdası yaşamaya başladı. Pax Ottomana’dan Neo-Osmanlı’ya varıncaya kadar muhtelif tabirler piyasada dolaşıyor. İşin doğrusu

Seyyidüna Ahmed-er Rufai (ks) aşkın ihya edici rüzgarı ile taş kalpleri tek tek canlandırır. Hindistan'da Ekber Şah'ın dinleri birleştirme fitnesi başladığında, Serhend Köyünden bir İmam-ı Rabbani çıkar, körlenmeye çalışılan iman ateşini körükler. Her zaman diliminde böyle büyük kametler var ola gelmiştir.

Ama yirminci asırda yaşananlar ve bu asrın kahramanları apayrıdır. Anadolu topraklarında zuhur eden batılılaşma fitnesi medreseleri kavurmuş geçmiş, kimi ayakları kaydırmıştır. Tekkelerin kapısına kilit vurmuş, dergâhların çatılarına baykuşlar yuva kurmuştu. Saçını medresesinde ağartmış dersiam medresesinin önünden geçemez olmuş; tekkesindeki hücresinde kocamış derviş hazirede yatan sadatının kabrine bir Fatiha için yaklaşamaz olmuştu. Fitnenin kodamanlarının, zındıka komitelerinin elebaşlarının tam "**bitti bu iş, köklerine kibrit suyu döktük"** dedikleri zaman, inanılmaz olmuş, müthiş bir canlanış gerçekleşmişti. İşte bu canlanışın kahramanlarından bahsedeceğiz sizlere…

Kahramanlar dedik… Kahraman kelimesinden siz neyi anlıyorsunuz bilmem ama, bendeniz hayatından vazgeçenleri anlarım hep. Hayattan vazgeçmek derken gözü kapatıp ölüme gitmeyi kast etmiyorum; ölüme gitmek bir noktada kolay iş. Ölüm; çilenin, eziyetin, hapsin, sürgünün ve işkencenin sona ermesi demek ki, bir anlamda basit iş. Ama çileyi, işkenceyi, hapsi göze almak, rüzgara karşı eğilmeden dik durabilmek, yaprak gibi oradan oraya savrulmamak ancak kahramanların başaracağı bir iş. Eh böyle bir başarıyı yakalayanlara bütün bunlar bendenizi ürkütmüyor değil. Kısmen mazimizin hatıralarda canlanması ve siyasal iktidarın mütedeyyin/milli çizgisinden/duruşundan kaynaklanan Osmanlı rüzgarının özellikle bize yabancı kimseler tarafından dile getirilmesi üzerinde durmaya değer bir olgu. Bu noktada herkesin Osmanlı tasavvurunun farklı/eksik veya aslından uzaklaşmış olduğunu ve bir kısmının meşruiyet kazanma amacında olduğunun belirtilmesi elzemdir. Ortada dolaşan bu farklı Osmanlı prototiplerinden hangisinin gerçek hangisinin sahte olduğunun tespiti ise tarihin tozlu sayfalarında saklıdır.

Osmanlı; tebaası olan her milletin dini ve milli hürriyetine önem göstermiştir. Bunun muhtelif ortamlarda dile getirilmesinde beis yoktur. Ancak; bu din ve vicdan hürriyetinin sınırı Devlet-i Aliye'nin ve din-i İslam'ın bekası noktasında sona ermiştir. Dinler arası Diyaloga meşruiyet kazandırmak amacıyla Hazreti Fatih'in Bosna Sırplarına dini hürriyet bahşettiği fermanından bahsetmek doğaldır. Ama II. Mahmud Han'ın Fener Rum Patriği Gregorius'u Mora isyanını kışkırtmasından dolayı idam ettirdiğini söylememek hakiki Osmanlı'yı gizlemekten başka bir şey değildir.

Osmanlı her vechesiyle incelenip, o ruh yakalanmadan anlaşılmaz. Olayın işimize gelen bir tarafını alıp, diğer kısımlarını es geçmek; kıymetli mazimize haksızlık olacağı gibi bu tür bir hata da bizim bugünümüzü mahv edecek, yarınımızı ipotek altına alacaktır. Osmanlı ruhundan dem vururken; köstekli saat kullanmak güzeldir. Ama saat sistemi olarak alafranga saati

kahraman denmez de ne denir?

Anadolu Coğrafyası böyle kahramanlar ile doludur. Medreselerin kapatıldığı, İslam harflerinin yasaklandığı bir dönemde bir Silistreli Süleyman Hilmi Efendi'nin gayretleri hem takdire şayandır hem hayreti muciptir. Dini tedrisat yasaklanmıştır, hocalar takip altındadır ama kimsenin aklına gelmedik çareler ile talebe okutur Süleyman Efendi. Mandıra kiralar mesela. Talebelerini mandırada işçi olarak gösterir. Bazen taksi tutar, İstanbul'u dolaşırken okurlar. Bazen trene binerler, boş bir kompartımanda ders okurlar. Talebe bulamadığı zaman gider amele pazarına, yevmiyesini verir alır gelir işçileri eve. Geldikleri zaman da ders okutur onlara. Kısa zamanda kazancıdan, demirciden, inşaat ustasından hoca yetiştirir. Kimi dersiamın çaresi farklıdır. Alasonyalı Hacı Cemal Efendi; Arnavut Hüsrev Efendi çıkarlar Fatih Camiinin kürsüsüne. Vaaz ediyor gibi yaparlar ama asıl dinleyicileri ellerinde kitapları ile dağılmıştır cemaatin içine. Peşlerindeki vazifeliler Hacı Cemal Efendi vaaz ediyor zanneder ama onlar gizli gizli talebe yetiştirirler. Korkuları da yoktur onların.

Hüsrev Efendi bir gün talebeleri ile ders okurken polis basar. Hocaefendi ve talebelerini mücrim gibi derdest edip götürürler karakola. Eh; mazlumlar karakola gider de suç aleti bırakılır mı? Suç aletini de götürürler. Suç aleti dediğime bakmayın siz; Sahihi Buhari'yi adamlar suç aleti kabul ederler. Anlayın siz bu milletin ne çektiğini. Komiser karşısında sarığı ile Hocaefendi'yi azarlamaya kalkar ve ne yaptıklarını sorar. Hüsrev kullanmak Osmanlı'ya ve istikbalimize yapılacak en büyük kötülüktür. Osmanlı ruhunu dejenere etmek demektir. Eğer maziden bir hatıra olarak köstekli saat takıyorsak; o saatin içinde Osmanlı'nın kullandığı saat sistemi olmalıdır.

Osmanlı ruhundan dem vurduğunuz anda tasavvuf neş'esine kapılmamak mümkün değildir. Ancak Osmanlı tasavvufu nazenin ruh sahibi olmaktan; insan-ı kamil olmaktan başka formlara dönüştürüldüğü zaman tüm saffetini, tüm derinliğini kaybeder. Çevrenize dikkat edin Osmanlı'dan ve tasavvuftan bahsedenler sürekli Akşemseddin Hazretlerinden söz ederler. Ama o kadar. Ne Akşemseddin Hazretlerinin tarikatının adını bilirler, ne Akşemseddin Hazretlerinin yazdığı bir kitabı okumuşlardır. Onlar için Ak Şeyh sadece bir meşruiyet vesilesidir. Hepsi bu...

Halbuki Akşemseddin Hazretleri dediğiniz anda tıpta, matematikte, astronomide tasavvufta söz sahibi bir alim akla gelir. Siz bunların hiçbirini zikretmeyip, Akşemseddin Hazretlerinin bir tek yönünü ön plana çıkardığınız zaman hakiki Akşemseddin Hazretlerinin mirasını öldürüp, yerine sahte/hayali bir Akşemseddin'i sevmiş olursunuz. Kaldı ki Osmanlı Tasavvufunu anlamak için sadece Akşemseddin Hazretlerini bilmek yetmez. Abdullah-ı Bosnevi'nin Fusus şerhine dalmadan, İsmail Ankaravi Dede'nin Mesnevi Şerhini yutmadan Osmanlı Tasavvufunda birikim sahibi olunmaz. Ümmi Sinan Hazretleri ile Ebu Suud Efendi arasındaki müzakereleri bilmeden, İmam-ı Birgivi'nin Tarikat-ı

Efendi koltuğunun altından Buhariyi çıkarır ve işte bunu okuyorduk der mülayim bir sesle. Komiser bir kitaba bakar, bir Hocaya. Bir şey anlamaz kitaptan. " Ne bu ?" diye sorar. Hoca efendi'nin gayret-i diniyyesi şahlanır; **"bilmiyorsan bizi ne getiriyorsun be adam"** diye kükrer ve komiserin şaşkın ve ürkmüş bakışları altında döner arkasını çıkar gider karakoldan, bir kimse de nereye diye sormaya bile cesaret edemez.

İstanbul böyle canla başla okur, ama Bayburt'ta canlı bir ilim tedrisi zordur. Zındıka komitesinin Bayburt şubesi, "eh burada bu medrese işini hallettik, bunlar cahil kaldı" diye sevinedursunlar; Allah onların planlarını bozar. Bayburt'tan bir Şaban Efendi çıkar. Ümmidir, okuması yazması yoktur ama ömrü boyunca, Ehl-i Sünnetten kıl kadar ayrılmaz. Hacı Şaban Efendi Şarki Anadolu'yu, Karadeniz'i, İç Anadolu'yu köy köy dolaşır hem insanları irşad eder, hem tenvir eder, hem ilme teşvik eder. Sarhoşlar cemaliyle tövbekâr, münkirler nazarıyla ihvan olur. Bayburtluları cahil bıraktık diyenler sinirlerinden çatlasalar da Hacı Şaban Efendi, Sanemerli Ahmet Baba'dan tevarüs ettiği, Kaleardılı Hacı Ahmet Baba'dan emaneten aldığı nurdan parlak, kardan beyaz Rufai yolunu; zerre kadar değiştirmeden kendisinden sonra gelen zata teslim etmiştir.

Bir başka ümmi veli; Lâdikli Ahmet Ağa İç Anadolu'da gösterir aynı ahvali. Hacı Şaban Efendi'nin kerametleri, kemalatı, nezaheti Karadeniz ve Doğu Anadolu'da dillere destan olurken; Lâdikli Ağa aynısını Konya'da, Karaman'da gösterir. Ege'nin ümmi velisi Kulalı Muhammediyesini okumadan, yazılış sebeplerine vakıf olmadan anlatılmaya/anlaşılmaya çalışılan bir Osmanlı Tasavvufu yalan olur. Böyle bir çaba beyhude, hedef muhal olur. Osmanlı Tasavvufunu biliyorum demek için Budin'de (Macaristan) Gül Baba Tekkesinde esma zikrine girmelisiniz, Girit Mevlevihanesinde sema etmelisiniz, Midilli (Yunanistan) Rifai Tekkesinde kıyama kalkmalısınız, Köprülü (Makedonya) Halveti Şabani Dergahında devran etmelisiniz. Kastamonu'da Şeyh Şaban-ı Veli'nin türbesinde kırk gün erbain, Konya'da Molla Hünkarın asitanesinde binbir gün çile çıkarmalısınız. Zeyrek'te Mehmet Emin Tokadi Hazretlerinin Nakşi-Müceddidi hatm-i haceganına girmelisiniz. Nakşibendiliğin cehri zikr yapan kollarına şahit olmadan Osmanlı tasavvufunda söz sahibi olunmaz. Osmanlı Tasavvufu bu kadar derinken, o koca müktesebatı bir tek şahsa indirmek ne derece doğrudur? Böyle bir anlayış ne derece hakikattir, insaf ve izan sahibi vicdanlara bırakıyorum.

Size bir kaç isim zikredeyim; Muhammed Nemir El-Hatib (Filistin), Abdulfettah Ebu Gudde (Suriye), Mehmed Emin Aga (Yunanistan), Muhyiddin Avvame (Suudi Arabistan), Ahmed Davudoğlu(Bulgaristan), Mustafa Ceriç (Bosna Hersek), Yusuf el-Kardavi (Mısır)... İnternet çağındayız; google'a bu isimleri yazın ve resimlerini görün. Yukarıda zikrettiğim isimlerin hepsinin cübbe ve sarıkları Osmanlı İlmiye Sınıfının esvabıdır. Ya bizim Diyanet İşleri Başkanımız ve İmamlarımız? Maalesef son derece sade ve heybetli siyah cübbeyi attılar ve yerine sim işlemeli beyaz bir cübbe

Hacı Mehmed Ruhi Efendi'dir. Ümmidir ama İzmir gibi bir yerde Uşşaki yolunu yere düşürmez. Nice secdesiz alınları namaza başlatır. Yolunuz düşerse İzmir'de Kokluca Kabristanında caminin hemen karşısında Mürşidi Bekir Visali Hazretleri ile beraber yatan Mehmed Ruhi Efendi'yi ziyaret edin. Hem bu acizin selamlarını iletin hem de bir Kur'an aşığının manevi feyzine ve himmetine şahit olun. Kur'an'a abdestsiz dokunulur diyen sahte Kur'an aşıkları gibi değildir Mehmed Ruhi Efendi. Haftada bir Kur'an'ı hatmeder ki işte size hakiki Kur'an aşığı…

Biz; son dönemde evlenmeyen âlimlerden bir tek Bediüzzaman'ı biliyoruz ama daha kaç tane âlim İslam Dini için evlenmemiş, bir sıcak çorbaya muhtaç terk-i dünya etmişlerdir. Tahirül Mevlevi, Postacı Ahmed Avni Konuk, İsmail Sahib Sencer, Gümülcineli Mustafa Efendi… Daha sayalım mı? Üstelik hem Tahir Efendi hem Ahmed Avni Efendi Mesnevi'yi şerifi şerh etmişlerdir. Ahmed Avni Hoca Efendi üstelik bir de Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin Fususul Hikem'ini de şerh etmeyi başarmıştır.

Onlar; Osmanlı'nın son döneminde medrese ve tekkeden yetişen âlimler ilimde de zirveydi. Hakkıyla Arapça'ya, Farsça'ya vakıftılar ama Batı dillerini de bilirlerdi. Elmalılı Hamdi Efendi kırk beş günde Fransızcanın belini kırmış, altı ayda da tercüme yapacak kadar vukufiyet kazanmıştı. Üstelik Fransızcadan bir de " Metalik ve Mezahib" isimli bir eser tercüme etmiştir. Şimdi Arapça'dan basit bir metni bile irab hatası yapmadan okuyabilen insan bulabilirsek şükrediyoruz.

getirdiler. Osmanlı Coğrafyasında Anadolu dışında siyah Osmanlı cübbesi devam ederken, Osmanlı'nın merkezinde cübbenin rengi değişti. Hangi Osmanlı ruhundan bahsediyorsunuz? ***"Adamlar senelerce bizi siyaha mahkum etmişler"*** diyerek ,muktedirlere yalakalık yapacak kadar alçalabilen bir adam, Osmanlı olsa ne olur olmasa ne olur? Kılık kıyafetten ne olacak demeyin lütfen. Siz bir Şii mollasını bizim sarığımızla cübbemizle gördünüz mü? Ya da bir Vehhabi Hocasını? Kesinlikle giymezler. Sihler de sarık sarıyor ama bir Sihin bizim gibi kırmızı fes etrafına beyaz sarık saracağını düşünüyormusunuz? Cevap hayır. Biz alabildiğine kendimizden uzaklaşırken, ruhumuza yabancılaşırken, ecdadla aramızdaki makas açılıyor, farkında değiliz.

Şiiler dedim de, son dönemde bir vahdet lafıdır gidiyor. Ehl-i Sünnet dışı akımlara en ufak bir eleştiri yönelttiğimiz anda tüm oklar bize yöneliyor ve ümmetin vahdetini, birliğini bozmakla itham ediliyoruz. Halbuki muhatabımız insanların nezih itikadını karıştırıp, ahiretlerini karartıyor. O'na tek kelime etmeyenler, Ehl-i Sünnet Müdafiilerini, Ümmeti bölmekle, birbirine düşürmekle, Ümmetin vahdetini tahrip ve tahrif etmekle suçlamakta beis görmüyorlar. İttihad-ı İslam, yani ümmetin vahdeti ve birliği meselesinde delil olarak getirdikleri şahıs ise Osmanlı'nın Yavuz'u… Ama Yavuz Sultan Selim'i vahdet meselesinde rehber edinenler; Ehl-i Sünnet dışı fırkalara kollarını alabildiğine açarken; Ehl-i Sünnete karşı yumruklarını acımasızca indirmekte beis görmüyorlar. Peki ***"Yavuz Sultan***

Sürgün… Vatanından, evinden, ailesinden uzak bir diyarda mecburi ikamete tabi tutulmak kimbilir ne acıdır. Said Nursi, Taşkesenli Yusuf Efendi, Seyyid Muhammed Raşid Hazretleri, Seyyid Abdulhakim Arvasi Hazretleri… Hele hele Seyyid Abdulhakim Arvasi Hazretleri sürgünde; Ankara'da vefat eder, dostlarından, talebelerinden uzakta.

Hapis onların ikinci mekânıdır adeta. Onlar; hapishaneyi halvethaneye dönüştürürler. Menemende düzmece bir olay ile kimler tutuklanmaz ki… Nakşilerden Esad Erbili ve oğlu Şeyh Ali Efendi, Halveti Uşşakilerden Abdurrahman Sami Saruhani ve halifesi Bekir Sıdki Visali başta olmak üzere memlekette ne kadar alim ve arif varsa toplanır getirilir Menemen'e… Hatta Necip Fazıl'ın deyimiyle Menemen'in yolunu bilmeyen; Sarıkamışlı bir Hocayı tutarlar getirirler Menemen'e. Şeyh Ali Efendi'yi idam ederler, Esad Erbili Hazretlerini yaşından ötürü idam edemezler ama bir zehirli iğne ile şehid ederler. Abdurrahman Sami Efendi ve Bekir Sıdki Efendiler ise altı ay hapiste tutulduktan sonra beraat ederler. Halveti Uşşaki Şeyhi Abdurrahman Sami Efendi gibi nazenin ruhlu bir Osmanlı Âlimini hapiste tutmak, üstelik yok yere hapiste tutmak ne demektir varın siz düşünün. Abdurrahman Sami Uşşaki Hazretleri Arapça ve Farsça'ya hakimdir, divan edebiyatına vakıf alim ve fazıl bir kişidir. Üstelik kimyagerdir, dersiamlık maaşını şeyhi Şucaeddin Efendiye gönderir kendisi misk imal edip onunla geçinir. Varın işin vahametini siz anlayın…

Bir fırtına eser; haydi bakalım alimleri önüne katar Denizli ***Selim vahdeti ve ittihadı sağlarken böyle mi davrandı"*** dediğiniz anda cevap kocaman bir tıs… Yanında Zenbilli Ali Cemali Efendi ve İbni Kemal Paşazade gibi Müftüyüs-Sakaleyn (İnsanların ve Cinlerin Müftüsü) iki Şeyhülislam olan Yavuz Sultan Selim Han; ümmetin birliğini, Ehl-i Sünneti tenkit, Ehl-i Bidatı kucaklamakla sağlamadı. Bilakis; ittihad ve vahdette ana ölçüsü Ehl-i Sünnetti. Çaldıran savaşının muhatabı olan karşı taraf kimdi? Mercidabık ve Ridaniye'de karşı taraf kimdi? Bu iki sorunun cevabı samimiyetin göstergesi. "Vahdet, vahdet" türküsü söyleyenler, İrşad'ül Aklis Selim isimli eşi menendi olmayan bir tefsirin müfessiri olan Şeyhülislam Ebu Suud Efendi'nin fetvalarına neden bakmazlar? Baksalar; Ebu Suud Efendi Hazretleri kimi neden tekfir etmiş görecekler ve vahdet adlı tek dayanak noktaları yerle yeksan olacak. Dedim ya; birilerinin Osmanlı demesi meşruiyet kazanmak içindir. Yoksa Osmanlı'yı sevdiklerinden değil.

Osmanlı Çinilerinde gül, Resulullah'ı temsil eder. Remizdir bu, simge… Çini'deki lalenin de, karanfilin de temsil ettiği bir şey vardır, bayraktaki hilalinde… Ama o kadar. Ötesi yok. Fakat biz ne yapıyoruz? Osmanlı Ecdadın Efendimiz (sav)'i çinide, sadece çinide gül ile simgelemesinden hareketle; Miladi(!) takvimle yani Papa XIII. Gregory'nin icat ettiği takvimle kutlamaya çalıştığımız Kutlu Doğum Haftasında gül lokumu dağıtıyoruz, gül suyu ikram ediyoruz, sokaklarda gül veriyoruz. Böylece O'nu (sav) anmış oluyoruz. Arkadaşlar biraz komik kaçmıyor mu? Osmanlı O'nu (sav) gül ile simgeledi, evet doğrudur. Ama

Hapishanesine… Said Nursi merhumdan Şeyh Şerafeddin Dağistani'ye, Gönenli Hocaefendi'ye kadar herkes zindana atılır. Hangi birini sayayım ki sizlere…

O devirde okumak ve okutmak kadar zor ikinci bir şey yoktur dense sezadır. Mesela Şahin Yılmaz Hoca; İstanbul'da; koca İstanbul'da bir zamanlar ilmin merkezi, başkenti olan İstanbul'da Katrün Neda kitabı bulamaz. Bir arkadaşının kitabını alır; satır satır yazar öyle ilim tahsil eder. Eh ancak böyle bir alim de; gözlerini dünyaya kapadığında üç binden fazla hafızlık icazeti yazar. Hüsrev Hocaefendiyi hasta halinde ziyarete gelen bir dostu; Hocanın sırtındaki pijamanın yamalı olduğunu görünce içi kıyılır, dayanamaz Hocaefendi'ye yardım teklif eder. Kendisi muhtaç durumdayken Hocaefendi müthiş bir teklif yapar : "Bunlara" der ve eliyle talebelerini gösterir : **" Tirmizi okutacağız ama kitab alacak paramız yok. Acaba bize on takım Tirmizi alır mısınız?"** Siz olsanız almaz mısınız? Hasta yatağında; sırtında pijaması ile melek simalı gençlerin kitabını düşünen bir alime yok denir mi?

O devirde talebe olmak demek sadece kitap yokluğu demek değildir. Talebe olmak demek her şeyden yoksun olmak demektir. Eğer aileniz zengin değilse ve İstanbul'da tek desteğiniz Gönenli Mehmet Efendi ise; o zaman çuvaldan ne çıkarsa razı olacaksınız demektir. O zamanlar İstanbul'daki talebe-i ulumun en büyük destekçisi Gönenli Mehmet Efendi'dir. Hocaefendi; sırtına çuvalı alır; girer Nuru Osmaniye Çarşısına veya Kapalı Çarşıya. Hocaefendi'nin hatırını sadece çinide. Başka yerde değil. O'nun (sav) için dağıtılan gülün çöpü boyladığına bu talihsiz gözler şahit oldu. Eğer biz Osmanlı'yız diyorsak, Allah Resulu'nu hatırlamak için yapacağımız bir tek şey var; Sultan III. Ahmed gibi sarığımızın üzerine naleyn-i saadeti işletmek ve en büyük saadetin O'na (sav) ümmet olduğunu bir an bile aklımızdan çıkarmamak. Osmanlı Ecdadımız; edepten çocuklarına Mehmed ismini koymuşlardır. Yoksa ecdad da biliyordu evlatlarına Muhammed ismini koymayı. Ama O'nun ismini ağza almayı edepsizlik sayıyorlardı. İsmi her anıldığında Osmanlı ecdad, elini göğsüne götürüp hürmet göstermeyi, mukaddes mirasının ve kutlu hatırasının önünde baş eğmeyi edep edinmişlerdi. Zamanımızda "Osmanlı Osmanlı" diye bağıranlar Süleyman Çelebi'nin Mevlid kıraatini bidat görüyorlar. Mevlidi Bidat görenlere en güzel cevabı Seyyid Muhammed bin Alevi el- Maliki Hazretleri ***"Havlel İhtifal"*** isimli eserinde veriyor.

Şimdilerde bir Osmanlı ecdadın kelimelerini kullanma modası var. Ama maalesef cehaletin en kesifine de bu alanda şahit oluyoruz. Lutfetmek ve arz etmek gibi iki basit kelimeyi bile kullanmaktan aciziz. Biz muhatabımızdan arz ederiz, muhatabımız bize lütfeder. Ama siz muhatabınızdan arz etmesini, sizin de lütfedeceğinizi söylediğiniz zaman en büyük çamı devirmiş olursunuz. Osmanlı ecdad ev kelimesi yerine fakirhane/devlethane kelimelerini kullanır. Kendi eviniz ne kadar görkemli olursa olsun, fakirhanedir, muhatabınızın ikametgahı ne kadar köhne ve viran olursa olsun devlethanedir. Bu tevazunun gereğidir. Maalesef Osmanlı'ya benzeyeceğim diye

kıramayan esnafta imkanları nispetinde yardım eder. Kimisi nakit para atar çuvala kimisi malzeme. Osmanlı'nın ilim tahsil usülü unutulmadıysa işte böyle kahramanlıklar sayesinde olur.

Bir gün derste Alasonyalı Hacı Cemal Efendinin talebeleri; hocalarının gözyaşlarına anlam veremezler. Hocaefendi mutad dersi okumaktadır ama gözünden inci gibi yaş taneleri akmaktadır. Dersin sonunda Hocaefendi; **"Benim bir kızım vardı. Vefat etti şimdi de O'nu defnetmeye gideceğiz"** deyince işin sırrı çözülür. Ebus' Suud Efendi'nin ilim silsilesinden gelen bir alimi; kızının vefat etmesi bile dersten vazgeçiremez... Ahıskalı Ali Haydar Efendi; yaşlılıktan dolayı talebe okutamaz olur; işitmesi ağırlaşmıştır zaten. Ama o gece **" Kim ilmi gizlerse"** hadisini sabaha kadar tekrar eder durur ve sabah olunca eşini doğru talebelerine gönderir; gelsinler der ölene kadar ders okuyacağız... Dört mezhebin müftüsü işte böyle olur.

Silistreli Süleyman Hilmi Efendi; dedik ya bambaşkadır diye. Bir gün Kuduri okuturken şekeri yükselir; burnundan kan boşalır. Talebeler telaşlanır ama Hocaefendi gayet sakindir, cebinden mendilini çıkarır, üzerindeki ve kitabındaki kanları siler ve " Durmayın, vaktimiz yok devam edin okumaya" der... Arnavut Hüsrev Efendi de son demlerine kadar talebe okutur. Ancak sekiratına yakın talebeleri dayanamazlar hocalarının hallerine ve en azından iyileşen kadar dersleri tatil etmeyi teklif ederler. Hocaefendi; ilmi gizleme hadisinin tehditinden ürperir ve açar ellerini Mevlasına **" Ya Rabbi! Ben** muhatabının evini fakirhane, kendi evini devlethane yapanlara rastlıyoruz ki bu hali pür melale karşı nasıl davranacağımızı şaşırıyoruz. Eline Şeyh Galib'in Hüsn-ü Aşk'ını geçtim; Mehmet Akif'in Safahatını almamış adam Osmanlı ecdadın lisanından ne anlasın?

Her meselede Osmanlı'dan delil getirenlerimiz var. Mesela yeni ictihad tartışmalarında Ebu Suud Efendinin para ve menkul vakıflarında verdiği yeni fetvaya İmam-ı Birgivinin karşı çıkmasından istidlal ediyorlar. Hadi her ikisinin ilminin genişliğinden, dimağlarının saffetinden, ruhlarının letafetinden, kalplerinin kemalatından bahsetmeyelim. Son Osmanlılardan; Bediüzzaman Said Nursi'den delil getirelim. Açın bakın; Üstad, İctihad Risalesi adını verdiği Yirmi Yedinci Söz'de bu âdât-ı ecanibin (yabancı âdetlerin) istilası zamanında ictihad etmeyi İslamiyet'e cinayet, bidatkarane bir ihanet olarak tavsif ediyor. İşte Osmanlı Alimi Said Nursi işte yeni müctehidlerimiz... Yorumsuz...

Bugün İmam-ı Birgivi veya Ebu Suud Efendi birileri tarafından tenkit edilebiliyor. Ümmi Sinan Hazretleri ile Ebu Suud Efendi arasındaki beş asır önceki tartışma bugüne taşınıyor ve tek kelime Arapça bilmeyen talihsizler Ebu Suud Efendiyi tenkit etme cesaretini, cüretini kendilerinde bulabiliyorlar. Şimdi bu bahtsızlara Ebu Suud Efendiyi anlatmaya ne niyetim var ne de zamanım. Ama Osmanlı'nın çöküş devri alimlerinden Küçük Hamdi Efendi'nin Arapça'ya, Farsça'ya ve felsefede tercüme yapacak kadar da Fransızca'ya vakıf olduğunu söylemek kafi gelir. Küçük

bırakmadım dersi. Sen şahitsin. Bunlar bıraktılar”…

Kimi zikredelim ki… Nefsine ağır geldiği için yamalı şalvar giyen Serezli Hasib Efendiyi mi? Geçinemediği için evinde keçi besleyen Kazanlı Aziz Efendiyi mi? Coğrafyanın büyüklüğüne bakarmısınız? Son devrin alimlerinin üzerinde hapis, sürgün, takip vardır, parasızlık vardır bir de memleketlerinin düşman işgaline uğraması vardır. Ali Haydar Efendi Ahıskalıdır, Cemal Efendi Alasonyalı, Esad Dede Selaniklidir, Süleyman Hilmi Efendi Silistreli, Mehmet Akif Kosovalıdır, Ali Yakup Cenkçiler Üsküplü, Aziz Efendi Kazanlı, Şerafettin Efendi Dağistanli, Ali Yekta Efendi Karadağlıdır…

Doğru bildiniz, Onlar Osmanlıydılar. Osmanlının varisleriydi. 622 senelik Devlet-i Aliyyenin hesabı onlardan soruldu. Molla Gürani’nin, Molla Hüsrev’in, Zenbilli Ali Cemali Efendinin, İbni Kemal Paşazade’nin, Ebus’Suud Efendinin hesabı onlardan soruldu.

Onlar ise; alınlarının yüz akı ile bu hesabı verdiler, imtihanlarını başardılar. Ruz-u Mahşerde Livaül Hamdün altında Osmanlının Son Alimleri; pırıl pırıl çehreleri ile Resulu Zişan Efendimizin elini öpecekler… İnşallah şefaat ederler bize…

Kutlu Doğum mu Mevlid mi? - Ahmed Amiş Efendi Hazretleri

Hamdi Efendi yani Elmalılı Hamdi Efendi tefsir yazdığı için Zahidül Kevseri Hazretlerinin tenkidine maruz kalmıştır. Zahidül Kevseri Hazretleri öyle bir ilmi yüksekliğe haizdir ki, Elmalılı Hamdi Efendi’yi tefsir telif edecek yeterlilikte görmüyor. Ama bugün Elmalılı Hamdi Efendi kadar ilmi olmayanlar, Zahidül Kevseriyi tenkit edebiliyorlar. Halbuki izinden gittikleri Muhammed Ebu Zehra, Zahidül Kevseri için “İmamül Asr-Asrın İmamı” tabirini kullanıyor. Bu ne yaman çelişki?

II. Beyazid-i Veli Han’ın, İspanya’dan kovulan Yahudilere kucak açmasını veya Kanuni Sultan Süleyman Han’ın Fransa Kralına yardım etmesini hümanizm olarak görebilirsiniz. Ama Kanuni Sultan Süleyman’ın Mohaç Savaşında kendisine saldıran dört ağır zırhlı Macar süvarisini öldürdüğünden bahsetmezseniz, Koca Hünkar’a en hafif ifadeyle haksızlık etmiş olursunuz. Ya gerçek çehresini lanse edeceksiniz, ya da tahrif etmeyeceksiniz.

Ebru sanatını resim olarak telakki ederseniz tüm geçmişimizi inkar etmiş olursunuz. Çünkü aynı ortamda, aynı hava şartlarında, aynı teknede, aynı boyalar ile, aynı fırçayı kullanarak aynı ebrudan bir ikincisini imal etme ihtimaliniz yoktur. Her ebru kendine hastır ve hepsi birbirinden farklıdır. Böylesi bir dehayı, ruhun raksını alelade resim sanatına indirgemek doğru mudur? Hattan tezhibe, minyatürden çiniye kadar Osmanlı Ecdadın her sanatının eşi menendir yoktur.

Şimdi kime sorsanız II. Abdulhamid Han Ulu Hakan’dır.

Pazartesi, 16 Mayıs 2011 10:38
Ahmet Haliloğlu

Modernizm çağımı desek gariplikler asrımı desek bilemiyorum ama içinde yaşadığımız zaman diliminin İslam Âleminin gördüğü en garip ve acayip devre olduğunda herkes hemfikir. Ümmetin 1400 senelik kadim mirasına bir kalemde sırt çeviren; geçmişten tevarüs ettiğimiz pek çok meseleye bid'at damgası vurmaktan çekinmeyen zümreler çağımıza özgü ve pek çoğu sağdan soldan aşırılan yeni bidatler ihdas etmekte pek mahirler. Bu tahripkar maharetin en güzel numunesi Nisan ayında idrak ettiğimiz ya da kutladığımız (!) Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri.

Mevlid-i Nebi

Efendimiz (sas) Fil yılında Rebi'ül evvel ayının on ikinci gecesi (pazartesi) dünyaya teşrif buyurdular. Bu tarih miladi takvime göre 571 yılının Nisan ayının yirmisine tekabül etmektedir. Müslümanlar; öteden beri Efendimizin dünyaya teşrif buyurdukları gün ve geceyi idrak etmeye çalışmışlardır. Mevlid merasimleri her memlekete göre değişiklik arz etmiştir. Osmanlı Coğrafyasında ise Süleyman Çelebi Hazretlerinin yazdığı Mevlid-i Şerif okunması mübarek gün ve gecelerde esas alınmış; Mevlid kıraati ile beraber aşr-ı şerifler, ilahiler ve ikramlar geceyi süslemiştir.

Yere göğe koyamazlar. Ama iş Cemaleddin Efgani'ye geldiği zaman akan sular durur. Efgani'yi tenkit ettirmezler. Fakat Sultan Hamid Efendimizin hatıratında Cemaleddin Efgani hakkında tuttuğu notları getirip yüzlerine çarpsanız bile durumları değişmez. Efgani'nin İslam İtikadını hafife alan tavırlarını, Ehl-i Sünnet Akaidini siyasi davalar uğruna kullanmaktan çekinmeyen hayallerini ve planlarını, mason locaları ve İngilizler ile pek sıkı fıkı hallerini deşifre eden Abdulhamid Han'ın söylediklerini çürütebilmek için Efgani taraftarları, Sultanın vehimli olduğundan dem vurmaya başlarlar. Müslümanların Halifesine, Türklerin Hakanına, Osmanlının Padişahına ***"evhamlı"*** sıfatını layık görebilen bu adamcağızlar, Sultan Hamid-i Sani'nin ruhundan özür dileyen Filozof Rıza Tevfik'ten ibret alamazlar mı? Almazlar; çünkü Onlar iflah olmaz bir Efgani hayranıdırlar ve Sultan Hamid Efendimizin Afgani hakkında şahitliği onlara kafi gelmez. İranlı olduğunu gizleyen Cemaleddin Efgani'den vazgeçmektense Sultan Hamid Efendimizden vazgeçmeyi yeğlerler. Ne diyelim? Allah ıslah etsin.

Yazının başından beri Hangi Osmanlı sorusuna cevap arıyoruz. Herkesin iddiasına Osmanlı'dan delil getirmeye kalktığı, davasını ispat etmek için Osmanlı'dan meşruiyet aradığı aşikar hale geldi. Osmanlı'yı arıyoruz da Osmanlıları arıyor muyuz? Asıl soru da bu olmalı. Ucu bucağı olmayan bir coğrafyada iğne aramaya benzer bir iş bu farkındayım, ama Sofyalı Bali ile Fusus Şerhine oturmadan, Selanikli Esad Dede ile Yeni Cami'de Mesnevi'ye dalmadan, Ahıskalı Ali Haydar Efendi ile hatme-i hacegana girmeden, Halep Mevlevihanesinde

Süleyman Çelebi Hazretlerinin mevlidi muhtelif lisanlara çevrilmiş; Osmanlı Coğrafyasında Kürtçe'den Rumca'ya kadar çeşitli lisanlarda mevlid okunmuştur.

Mevlid Kandilini ilk kutlayanların Şii Fatimiler olduğu, Osmanlı'ya da Fatimilerden geçtiği iddiası ümmetin gündemini uzunca bir süre meşgul etmiştir (maalesef hala da gündemimizde yer almaktadır). Bu hususta pek çok makale/kitap telif edilmiş; en son Ehl-i Sünnetin yıldız alimlerinden Seyyid Muhammed bin Alevi el-Maliki Hazretleri "Havle'l-İhtifal bi-Zikra'l-Mevlidi'n-Nebeviyyi'ş-Şerif" isimli eseri ile Mevlid-i Nebi'yi ilk kutlayan kişinin Efendimiz (sav) olduğunu ispat etmiştir. Buna rağmen tartışmalar nihayete ermemiştir.

Kutlu Doğum Haftası

1989 yılından beri ülkemizde Nisan ayının yirminci gününü de içine alan hafta Kutlu Doğum Haftası olarak idrak edilmeye çalışılmaktadır. Başlangıçta Mevlid Kandilinin yaz aylarına denk gelmesi nedeniyle; öğrencilerin katılımını sağlamak amacıyla ihdas edilen Kutlu Doğum Haftası maalesef Ehl-i Sünnet çizgisi ile bağdaşmayan bir hale getirilmeye çalışılmaktadır.

İslam'da Kandil gecesi olarak bir tek **"Kadir Gecesinin"** olduğunu, diğer Mevlid Kandili başta olmak üzere Berat, Regaib ve Mirac Gecelerinin bir önemi olmadığını, iddia eden çevrelerin Kutlu Doğum Haftası konusunda sessiz kalmalarını şimdilik bir kenara bırakalım ve bizlerin gördüğü aksaklıklara ney üflemeden, Sultanahmet Camii'nde Karahisari ile hat meşk etmeden Süleymaniye'de Koca Sinan ile ses akustiği için tömbekisi olmayan nargile fokurdatmadan Ohri Rifai Tekkesinde kıyama kalkmadan Osmanlı bilinmez. Hasılı kelam Osmanlı'yı bulmak için, Osmanlıları bulmak için, Yanya'dan Kırım'a, Nazlı Budin'den Bağdat'a uzanmalısınız. O koca coğrafyayı buram buram koklamalısınız.

Söğüt'ü işgal eden Yunan komutanının neden Ertuğrul Gazi'nin sandukasını tekmelediğini, Birgi'yi işgal eden Yunan askerlerinin neden İmam-ı Birgivi'nin başucundaki selvi ağacını kesmeye kalktığını anlamadan Osmanlı'daki sırra vakıf olamazsınız. Yunanlılar 1913'te Selanik'e tek kurşun atmadan girince ilk yaptıkları iş Beyaz Kule'yi vaftiz amacıyla boyamak ve Ayasofya Camii'ni kiliseye çevirmek olmuştu.

Evet efendim; bu memlekette Osmanlı'ya sövülme sebebi neyse Beyaz Kule'nin vaftiz edilme sebebi de O'dur. Hazreti Fatih'e kardeş katili, Sultan Hamid Efendimize Kızıl Sultan diyen zihniyetle Selanik'te Beyaz Kule'yi vaftiz eden zihniyet arasında zerre kadar fark yoktur. Yeryüzünde ecdadına, dedesine, atasına bu kadar söven ikinci bir millet gösterin, bendeniz özür dileyeceğim. Osmanlı Sevdasının kalbimizde, ruhumuzda, dimağımızda hakikate dönüşüp ete kemiğe büründüğü gün, emin olunuz Yanya'daki Aslanpaşa Camii'nin minaresi, Ayasofya'nın yetmiş altı yıldır müezzine hasret minarelerine eşlik ediyor olacaktır.

değinelim.

Medeniyet İddiası ve Takvim

İnsanoğlu zamanı bilmek, önemli olayların zamanını unutmamak adına takvimi kullanmıştır. Her milletin daha doğrusu her medeniyetin kendisine has bir takvimi mevcuttur. Yahudiler kendilerine has İbrani takvimini, Eski Türkler on iki hayvanlı takvimi kullanırken antik Maya uygarlığının bile kendisine has ölçüsü vardır. Hıristiyanlar Hazreti İsa as'ın doğumunu esas aldıklarını iddia ettikleri ve Papa XIII. Gregoir tarafından tekrar düzenlenen Gregorien Takvimi/Miladi Takvimi kullanmaktadır. İslam Medeniyeti de Hazreti Ömer zamanında Hicreti başlangıç kabul eden kameri takvimi kullanmaya başlamıştır. Osmanlı Coğrafyasında da kullanılan Hicri Takvim 1925 yılında terk edilmiş ve Miladi takvime geçilmiştir. Ancak dini günler ve geceler Hicri Takvime göre hesap edilmeye devam etmiştir.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi 1989 yılında Kutlu Doğum Haftası Miladi Takvime göre kutlanmaya başlamıştır ve gelinen noktada Mevlid Kandilinin yerini almış/alacak gibi gözükmektedir. Kimi mütedeyyin çevrelerde Mevlid Kandilinde görmediğimiz heyecan ve organizasyonlar maalesef Kutlu Doğum programlarında görülmektedir. İşin en hazini ise Müslümanlara ait bir dini günün/haftanın tayininde bize ait olmayan bir takvimle yapılan hesabın dikkate alınmasıdır ki yarın bu farklı yaklaşımları beraberinde

Bekir Sıdkı Uşşaki Efendi

Perşembe, 04 Kasım 2010 09:52
Ahmet Haliloğlu

Tasavvuf; bu topraklar için ne ifade eder diye bir soru sorulsa; cevabım özü olur. Tasavvuf bu toprakların özüdür, aslıdır, kendisidir. Bizim coğrafyamızdan tasavvufu ve mutasavvıfları çıkarsalar; elde çölden beter kurak, stepten beter ıssız bir kuru toprak parçası kalır. Ama bu topraklara tasavvuf mayası çalınmıştır bir kere. Kastamonu'da Şeyh Şaban-ı Veli; Ankara'da Hacı Bayram-ı Veli, Nevşehir'de Hacı Bektaş-ı Veli… Bizim medeniyetimiz kah Macar ovalarında Gül Baba olur; kah Uludağ'da Geyikli Baba… Rus İşgalinde Kaleardılı Hacı Ahmed Baba olur, Batıcılık rüzgarının kanları dondurduğu devrede Bayburtlu Hacı Şaban Efendi olur. Yazın yazabildiğiniz kadar. İsimler bitmez, tükenmez. Hakk'a aşkı yazacak mürekkep okyanuslarda yoktur ki Hakk'ın aşıklarını tarif edebilecek kelimeleri biz bulalım.

Anadolu'da girin bir kabristana… Dolaşın rast gele… Emin olun gözü yaşlı, ağzı dualı, kalbi evrad-u ezkarlı bir Allah adamının sırlandığı makama denk gelirsiniz. Yakından göreceksiniz; bir Hak aşığından müstesna olan kabir yoktur. İzmir'de Kokluca Kabristanına giderseniz; caminin karşısında Kulalı Hacı Bekir Efendi Hazretlerinin merkadına uğrayın, bir fatiha okuyun. Yolun, davanın çilesini çekmiş ender yiğitlerden bir gönül adamıdır.

Bayburtlu Hacı Şaban Efendi; nasıl Doğu Anadolu'da şahlandıysa; Hacı Bekir Efendi Hazretleri de Ege'de

getirecektir.

Medeniyet iddiasında olan her millet ve kültür arz etmeye çalıştığımız gibi kendisine has takvimle zamanı işaretlemiştir. Hıristiyanlar Paskalya'yı, Yahudiler Yom Kippur'u Hicri takvime göre belirlemezken bizim Efendimizin (Sav) doğum gününü artık Miladi Takvime göre daha bir heyecanlı olarak kutlamamız nasıl izah edilebilir? Bu bizim müstakil, kendine has ve tevhidi (şirkten ve şirkin tesirlerinden arındırılmış) bir medeniyet olma iddiamızdan yavaş yavaş vazgeçmemiz anlamına gelmez mi?

Burada sorulması gereken en önemli soru şudur: Kutlu Doğum Haftası dışındaki diğer mübarek gün, gece ve aylar Miladi Takvime göre belirlenmeye kalkılırsa ne olacaktır? Daha açık soralım; birisi çıkıp Ramazan-ı Şerif kameri ayların dokuzuncusu; o zaman biz oruç ayı olarak Miladi Takvimdeki dokuzuncu ayı yani Eylül ayını esas alalım derse tavrımız ne olacak? Size uzak bir ihtimal gibi gelebilir, faraza demeyin çünkü bugün Amerika'da namaz vakitlerini sabitleyen hatta farz olan Ramazan orucunu Aralık Ayına sabitleyen gruplar var ve bunların müntesip sayısı hiçte azımsanmayacak kadar fazla. Ramazan orucunu yılın herhangi bir ayında sabitlemek isteyen birisi " Siz Kutlu Doğumu Miladi Takvime göre kutluyorsunuz bende Ramazan Ayını Miladi Takvime göre tespit ediyorum" derse diyebilecek çok şeyimiz yoktur. Amerika'da bir üniversitenin salonunda birkaç yıl öyle kahramanlaşır. Denebilir ki Ege Ovasında Hacı Bekir Efendi'nin ayak basmadığı köy/şehir yoktur. Üstelik aracın olmadığı, ulaşımın çok zor olduğu bir devrede. Böyle bir yiğit bir zatı muhteremi anlatacağız sizlere.

1882 (Hicri 1298) yılında Saruhan'ın (bugün Manisa diyorlar) Kula ilçesinde doğar. Babası Kula'nın eşrafından Hacı Mehmed Efendidir. Mehmed Emin Efendi derviş meşrepli bağrı yanık bir Hak aşığıdır. Bekir Efendi ise daha küçüklükten büyük bir alim olacağının işaretlerini verir. Babasının yanında gittiği zikir meclislerini arkadaşları ile mahallede kurar. Onlara zikir yaptırır. İlk tahsiline memleketinde Boşnak Hoca'da başlar. Ancak Kula'daki ilmin seviyesi Bekir Efendi'nin ilme, irfana, hikmete aç kalbine kifayetsiz gelir. O dönemde alim olmak isteyenin gözü İstanbul'dadır. Necip Fazılın mürşidi Seyyid Abdulhakim Arvasi Hazretleri ne demişti **" Her kim iyi olmak isterse İstanbul'a gelsin. Yine her kim kötü olmak isterse o da İstanbul'a gelsin."** Bekir Sıdkı Efendi de tutar İstanbul'un yolunu. O devrin İslami İlimlerinin merkezi sayılan Fatih Medreselerine dahil olur.

Kitaplar biter ama ilim bitmez. Mülteka biter Kuduri başlar. Ama Fıkıh ilmi bitmez. Celaleyn biter Kadı Beyzavi başlar. Ama tefsir ilmi bitmez. O kitaptan bu kitaba geçen Bekir Efendi; en sonunda Ehl-i Sünnetin altın silsilesine dahil olur. Efendimiz sav.'den el ele geçen fıkıh ve ulumu diniyye zincirinin altın halkalarından birisi olur. Artık o icazetli bir hocaefendidir. Bakın ; Osmanlı devrinden bahsediyorum.

önce kadın/erkek karışık kılınan Cuma Namazının bir benzerinin mezkûr olayın hemen akabinde İstanbul'da üstelikte bir cami-i şerifte tekrar edildiğini hatırlatmamız zannederim korkumuzun yersiz olmadığına en büyük delildir.

Havai Fişek ve Efendimiz

Bu seneki Kutlu Doğum programlarında şahit olduğumuz en acı hadiselerden birisi de Kutlu Doğum Programları esnasında atılan havai fişekler oldu. Tevazuun ve mahviyetin zirvesinde bir Nebiden bahsederken alabildiğine şaşaanın ötesine geçip havai fişek atmak Batı Taklitçiliği değil midir? Kimlerin doğum günü törenlerinde havai fişek kullandığını biz bu satırlarda zikretmeyelim. Ancak kendisine her türlü zulmü reva gören Mekke'nin Fethi sırasında başını tevazuundan, mahviyetinden devesinin hörgücüne değecek kadar eğen bir Nebi'nin ümmeti bu duruma düşmeli miydi demeden geçemiyoruz. Stadyumlarda idrak edilmeye çalışılan, adeta resmi bayramlara nazire yaparcasına kutlanan bir takım merasimler, Efendimizi yâd etmek ve hatırasını yaşatmaktan çok; merasimi düzenleyen cemaatin gövde gösterisine dönüşüyor.

Çağdaş Mevlid (!)

Bu sene apayrı bir mevlidimiz(!) daha oldu. Kantant Mevlid. Bizim ilahiyatçılarımızın Süleyman Çelebinin yazdığı Mevlid-i Şimdilerde **"Hocaefendi"** payesi bol kepçeden veriliyor; Osmanlı medreselerinde bu ünvana sahip olmak on beş sene rahle önüne diz çökmekle mümkündü. İlimden nasipsiz bazı ümmi/üveysi geçinen zatın zahiri alimleri küçümsemesine bakmayın çünkü her kim fıkıh, hadis gibi dini ilimleri küçümsüyorsa bilin ki ümmi/üveysi değil odundur. Ümmi velayetin asrımızdaki mümessili Hacı Şaban Efendi Hazretlerinin bir alimi küçümsediği, ilmine değer vermediği görülmemiştir, işitilmemiştir. Üveysi velayetin bu çağdaki temsilcisi Ladikli Ahmet Ağa'nın alimlere verdiği kıymet, gösterdiği itibar zaten meşhurdur. Neyse efendim biz konumuza dönelim; ilim aşıkları ilme doymaz. Asrın mütekellimi Zahidül Kevseri Hazretleri; atmış yaşından sonra Maliki fıkhından icazet almak için rahlenin önüne tekrar diz çöker ya işte Bekir Sıdkı Efendi de böyledir. Hocalık icazeti ile yetinmez. Tutar bir de muhaddislik icazeti arar. Kadırga semtinde Ahmed Ziyaeddin Gümüşhanevi'nin hulefasından Hafız Ahmed Efendi'nin önüne diz çöker; dalar Ramuzul Ehadis mecmuasına…Ehl-i Sünnete göre ağızdan alınmayan ilim merduddur; allame-i cihan da olsa kendi başına kitap okuyup bitirmek Ehl-i Sünnete göre muteber değildir.

Bembeyaz sarığı ile dersler dersleri takip eder ve Bekir Sıdkı Efendi hadis icazetini de alır. Artık o bir Ramuzul Ehadis alimidir. Bugün kimileri Ramuzul Ehadis isimli hadis mecmuasına dudak bükerler ama o devrin alimleri için kibrit-i ahmer hükmündedir. Şeyhülislam'ın Ders Vekili; daha hayattayken asrın müceddidi ünvanıyla anılan Zahidül Kevseri Hazretleri; aldığı Ramuz icazetini hayatının en önemli icazeti sayar. Varın gerisini siz anlayın.

Şerif konusunu yukarıda arz etmeye çalıştım. Ancak ne var ki bu çağdaş mevlidimiz konusunda Yeni Asya gazetesi dışında gür bir ses çıkmaması bendenizi düşündürdü.

Süleyman Çelebinin neşrettiği Mevlid-i Şerif; Cumhurbaşkanlığının desteği ve Diyanet İşleri, Kültür Bakanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin organizesi ile Besteci Selim Ada'ya yeniden bestelettirildi ve Devlet Opera ve Balesi Sanatçıları tarafından (452 kişilik bir koro) seslendirildi. İşin başında mütedeyyin insanlar olunca bizim camiamızda pek ses soluk çıkmıyor lakin işin en vahimi de bu. Yani bizden olanların yaptıkları hatalara/yanlışlara itiraz etmememiz veya görmezden gelmemiz, emri bil maruf ve nehyi anil münker vazifesini terk etmemiz işi kalıcı hale getiriyor. Bir süre sonra yapılan itirazların ise hükmü olmuyor.

Bakınız; burada bir meselenin/asırlarca ibadet niyeti ve kastıyla yapılan bir işin dejeneresinden çok daha farklı bir durum vardır. Koro kadın/erkek karışıktır, kadın sanatçılar tesettürlü değildir. Abdestli olup olmadıkları şüphelidir. Kadın sesinin Ehl-i Sünnete göre hükmü bellidir. Etti mi size üç haram… Daha başlangıcında bu kadar haram olan bir işin akıbetinden nasıl bir hayır beklenir ki? Operada kullanılan çalgıların haramlığını geçtim ama bir de işin kilise müziğine benzemesi var. Teşebbühün/ gayri Müslimlere benzemenin hükmü herkesçe malumdur ve izahata gerek yoktur. Dün camilerdeki saatlerin gonklarını Gümüşhanevi Hazretlerinin Ramuzul Ehadis isimli mecmuasında zayıf hadis var diyenler; anlaşılan aynı zatın Levamiul Ukul isimli şerhinden habersizdirler. Kadırgalı Ahmet Efendi'den Hadis icazetini alarak muhaddislik payesine de kavuşan Kulalı Bekir Sıdkı Efendi artık memleketine döner.

Memleketinde ailesinden kalan halı ticaretinin başına geçer. Kula'dan aldığı halıları İzmir'de satmaya başlar. Kimseye muhtaç olmadan rızkını temin eder. **"Veren el; alan elden üstündür"** kaidesini hayatının ana ilkesi haline getirir. Bir yandan camilerde fahri olarak vaaz etmekte, diğer yandan dükkanında talebe okutmaktadır. Kalp ise ayrılık hicranını derinden işitmeye başlar. İlk olarak Kulalı Muhiddin Efendi'ye intisap eder. Artık zülcenaheyn – iki kanatlı- makamına doğru uçmaya başlamıştır.

Bir gün yine İzmir'e gider. Amacı ticarettir. Gerçi niyet dünyevi maksattır ama Allah müminlerden cennet karşılığında mallarını ve canlarını satın almamış mıydı? İşte Bekir Sıdkı Efendi hayatını tümden değiştirecek bir ticaret yolculuğuna çıktığını bilmeden İzmir'e varır. Aylardan Ramazan'dır Kur'an ayı. İzmir'in köklü camilerinden Hisar Camii'ne girer. Kürsü de büyük mürşid Abdurrahman Sami Saruhani Hazretleri vaaz etmektedir. İlm-i ledün baranı sağnak sağnak Sami Efendi'nin kalbine yağmakta;

O da kürsüden talibi ve nasibi olanlara katre katre tattırmaktadır. Ehlullah kalp casusudur. Sami Saruhani Hazretleri de Bekir Sıdkı Efendi'nin kalbini çalar, kendine derviş eder. Hisar Camii bir büyük

camiye kilise havası veriyor diye iptal eden Müslümanların bugün kilise müziğinin dini ibadet formuna girmesine ses çıkarmamalarına ne demeli? Hislerimiz mi iptal ediliyor yoksa algılarımız mı değişti?

Bakınız; burada kendi musikimizin de tahribi meselesi ayrı bir yazı konusudur. Mevlid-i şerif bizde solo yani bir kişi tarafından okunur. Opera türünde ise koro şeklinde Mevlidin okunması mevcuttur ki; koro ile ilahi okunması kilisenin âdetidir. Şimdi bu durumu bizim klasik; Osmanlı'dan miras kalan tasavvuf musikisi ile izah edebilmek mümkün değildir. Musiki alanında söylenecek en önemli söz ise; Itri'nin Salat-ı Ümmiyesinin makamını beğenmediniz de yeniden bestelettirdiniz? Üç asırdan beri insan ruhuna etkisinden bir nota bile yitirmeyen o güzelim besteden vazgeçmek bu kadar kolay mı olmalıydı?

Gül Dağıtma

Bizim medeniyetimizde gülün ayrı bir yeri vardır. Gül ile bülbülün aşkı edebiyatımızın ana temalarından birisi olmuş; Gül çinide ve Edebiyatta Efendimizi simgeleye gelmiştir. Hatta Mesnevi-i Şerif Şerhinde; Hazreti Şarih Tahirül Mevlevi Hazretleri; sabahları gülün üzerinde oluşan çiğ damlalarını figan gözyaşları olarak nitelendirmiştir.

Gelin görün ki; Kutlu Doğum Haftasında bir de gül dağıtma âdeti

kametin doğuşuna şahitlik eder. İnsanoğlu mürşidine intisap ettiği gün yeniden doğar der eskiler. Bekir Sıdkı Efendi'nin hali günden güne değişmeye başlar. Aşk ateşini riyazetle mücahede ile söndürmeye çalışır. Terakki ettikçe aşkı artar; aşkı arttıkça Maşuk'a hasreti ziyadeleşir.

Hasret rüzgarlarını dindirmek için Dost Visaline kavuşmak için makam üstüne makama geçer. Halvetiliğin olmazsa olmaz usulu erbaine girer. Açlık, uykusuzluk, susuzluk sarsmaz bedenini. Bu haller ile fena makamının da ötesine fena ender fena haline, beka makamının da ötesine beka ender beka hallerine kavuşur. Hayret makamında cemali ba kemali müşahade ile şerefyab olur.

Makam-ı hilafetin verilmesiyle Hazreti Ali'den gelen altın insanlar zincirine, kamil mürşidler halkasına dahil olur. Kendisine mahlas olarak Visali ismi mürşidince takdim edilir. Vasıl olan; sevdiğine/maşuğuna kavuşan manasına gelen mahlası O'nun tam anlamıyla sıfatıdır.

Bekir Sıdkı Efendi; irşad izni ile Anadolu'da Buhara'dan gelen Halveti Uşşaki kandilini yakmaya başladığı dönemde tekkeler kapatılır, medreselere kilit vurulur. Allah Allah seslerinin, esma zikirlerinin Arş-ı Ala'ya ulaştığı tevhidhanelere girmek yasaklanır. Tekkeler örümceklere, medreseler baykuşlara bırakılır. Bitmez; İskilipli Atıf Efendi ve Babaeski Müftüsü Ali Rıza Efendi sudan sebeplerle dar ağacına yollanır. Fırtınanın biri biter, diğeri başlar.

Selin kime isabet edeceği meçhuldur derken bir Menemen

başlattık. Sokaklarda meselenin latif nüktesini anlamayanlara verilen bu güller; kimi eller tarafından iki dakika geçmeden yere atılıyor, çöp kovasına fırlatılıyor. Hâlbuki bizim kültürümüzde gül dağıtma yoktur. Birilerinin **“zeytin dalı uzatma”** safsatasından el çabukluğu ile kotarılan bu gül dağıtma meselesinin bu yüzünü geçsek bile; Efendimizi simgelediği kastıyla dağıtılan güllerin çöpe atılmasının mesuliyetini ve ağırlığını kaldırabilecek bir babayiğitte yoktur. Yine Efendimizi yâd etme adına dağıtılan gül lokumları ve gül suları da bu kategoride değerlendirilmelidir.

Ne Yapmalı?

Biz kadim bir medeniyetin müntesipleriyiz. Medeniyetimizin her alanı kendisine mahsus bir özelliğe haiz ve başka bir kültürden kopya çekmeyen, reaksiyoner olmayan bir mirasa sahibiz. Biz Efendimizi günde beş vakit kıldığımız namazlarda okuduğumuz salavat-ı şerifler ile zaten yâd ediyoruz.

Efendimizi yâd edeceksek; geniş kitlelere duyuracaksak bunun yolu başkalarından kopya çekme yöntemi ile aşırılan bir takım organizasyonlar, programlardan geçmez. Efendimizi biz geçmişte âlimlerimizin yaptığı gibi bir usul izlemeliyiz. Seminerler ve konferanslar tertip edilmesine kimse itiraz etmez. Ancak din işinde ehil olmayan kişilere Efendimizi anlattırmak cinayet gibi bir olaydan farklı değildir. Dinle, diyanetle dün Hortumu çıkar. Ama ne hortum ! 1930 yılında çıkan bu hortum Anadolu’yu birbirine katar. Menemen’de üç beş esrarkeşin çıkardığı fırtına Bekir Sıdkı Efendi ve Abdurrahman Sami Hazretlerini de vurur. Sebep yoktur aslında. Önce göz altına alınırlar sonra da tutuklanırlar. Korkulan bellidir; Ege’de bu iki ismin tesirinden ürkmüştür birileri.

Altı ay geçer Menemen hapishanelerinde. Zumlun teferruatını anlatmaya gerek yok. Nazenin ruhlu iki kamil insana yapılabilecek ne varsa yapılır. Altı ay sonra hem Bekir Sıdkı Efendi hem de Abdurrahman Sami Efendi salıverilir. Özür dilenmesini bekleyen yoktur ama her ikisinin de vaizlik vesikası iptal edilir. Hem Bekir Efendi hem de Sami Efendi Fatih Dersiamı olmaları hasebiyle kayd-ı hayat camilerde vaaz etme hakkına sahiptirler. Ancak bu hak ellerinden alınır. Ama aşığı kim durduracak?

İşte o hengame de Abdurrahman Sami Efendi 1933 yılında terk-i dünya eder. Uşşaki İrşadı Bekir Sıdkı Efendi’nin boynuna kalmıştır. Bekir Sıdkı Efendi; vaizlik vesikası da elinden alındığı için İzmir’e yerleşir. Cami odalarından başlar sohbet halkalarına. Köy odalarına kahvelere kadar uzanır sohbet meclisleri. Yeter ki insanlar Hakk’a yönelsinler; yeter ki insanlar Hakk’ın yolunu tutsunlar.

Geceler gündüz olur, uzak mesafeler kısalır. Ege’de gitmedik köy bırakmaz. Havran’dan Nazilli’ye kadar dolaşır Ege Ovasını. Allah demenin yasak olduğu; ezanın Arapça okunmasının hapisle cezalandırıldığı devrede yaptığına

ilişki kurmuş, dini temelleri sağlam olmayan kişilerin sırf şöhretli oldukları için bu tür programlarda konuşturulmaları vahim bir yanlıştır.

Ahmed Amiş Efendi Hazretleri

“Le tuftehannel Konstantiniyye” müjdesi öteden beri Müslümanların, dikkatlerini İstanbul’a çevirmesine neden olmuştur. İstanbul’u Dersaadet yapan semt Fatih’tir. Fatih semtinin manevi havasını ise Hazreti Fatih’in inşa ettirdiği cami-i şerif belirler. Cami-i Şerifin avlusunda Osmanlı Sultanlarının en kudsisi Hazreti Fatih; kendi inşa ettirdiği türbede sırlanmıştır. Devlet-i Aliyye zamanında en mübarek vazifelerden birisi de bu kudsi merkezin türbedarlığını deruhte etmektir. Bu ay sizlere Hazreti Fatih’in türbedarlarından Ahmed Amiş Efendi Hazretlerini arz edeceğiz.

Türbedar Efendi veya Türbedar Ahmed Efendi isimleri ile maruf Ahmed Amiş Efendi Hazretleri 1807 yılında (Hicri 1222)’de Niğbolu livasında Tırnova’da dünyaya gelir. Bu yıllar Rumeli’nin içten içe kaynamaya başladığı; Rusların Rumlar başta olmak üzere Bulgarlar ve Sırpları kışkırttığı devredir. Ahmed Efendi Hazretleri ilk eğitimini memleketinde almaya akıl sır ermez. Araç bulmanın bugünkü kadar kolay olmadığı bir dönemde dolaştığı alanın büyüklüğünü siz düşünün.

Bir yandan feyz-i rabbani’nin yağdığı kalbinden taşan rahmet damlalarını aşıklara ulaştırır. Aruz Vezniyle divanlar dökülür ağzından. Kasideler ismiyle basılır ilk defa. Daha sonra Hakikat ve Marifet Sırları ismiyle… Fususul Hikem’i şerh eder. Muhyiddin-i Arabi Hazretlerine aşıktır Büyük Veli… Kur’an-ı Kerim’in tefsirine başlar. Ama tamamlamaya ömrü kafi gelmez. Ali İmran Suresine ancak gelebilmiştir. Mutasavıflara yol gösterecek 150 kadar hadisi şerifi şerh eder. Son iki maalesef bastırılamaz. Eserlerinin hepsi İslam Harfleri ile yazılıdır.

Bekir Sıdkı Efendi ve dervişleri büyük çileler ile Osmanlı’dan miras Halveti Uşşaki Tekke usulunu, erkanını ve kültürünü günümüze taşımayı başarmış kahramanlardır. Namazlardan sonra yapılan ezkarın ötesinde ;

Diyanet İşleri Başkanlığının bu sene ihya etmeye çalıştığı Enderun usulu teravih Bekir Sıdkı Efendinin bağlılarınca elan devam ettirilmektedir. Teravih namazının her dört rekatinden sonra ayrı bir makamda ilahi okunması ile kılınan Enderun usulu teravih; Büyük Veli’nin bağlılarınca seksen küsur senedir yaşatılmaktadır.

Gözaltılar, bitip tükenmeyen takipler ve hapisler… Mamur gördüğü medreselerin, cıvıl cıvıl şahit olduğu tekkelerin kapandığına şahit olan Bekir Efendi; İslam’ın en önemli şiarlarından olan Ezan-ı Muhammedi’nin Türkçe okunduğuna

başlar ve yine medrese eğitimine memleketinde başlar. İlk gençlik dönemlerinden itibaren vuslat ve hicran yarası kalbini yakmaya başlar. Kendisini dosta götürecek, vuslata erdirecek ulvi âlemlerden kutsi bir muştuya erdirecek bir mürşit aramaya başlar. Bu amaçla Sadık Efendi'nin önüne diz çöker. Ama o dönemin mürşitleri herkesi derviş tutmazlar, her geleni almazlar. İstidadına bakarlar; dahası nasibine nazar ederler. Nasibi varsa kabul ederler. Yoksa geri çevirirler. Sadık Efendi; Türbedar Ahmed Efendinin gönl-ü pâkine nazar eder ve beklemesini söyler. Türbedar Efendi; bunun üzerine kitaplara yönelir. Kalbindeki aşk yarasını ilim meclislerinde sarmaya çalışır. Ama bu aşk ilm-i batın aşkıdır; ilm-i ledün muhabbetidir; zahiri ilimle sarılmaz ki... Koca Bursa Kadısı Aziz Mahmut Hüdayi'yi makamından eden aşk-ı ilahi kitaplar ile tedavi edilecek yara değildir. Fakat başka çare de yoktur. Maneviyat erleri bekle dediyse; çaresiz beklenecektir.

Bekleyiş; acısıyla sancısıyla altı sene sürer. Yirmi yaşına geldiği zaman; beklediği zat ayağına gelir. Halvetiyye'nin Şabaniyye kolundan Kuşadaviyye/İbrahimiyye şubesini kuran Kuşadalı İbrahim Halveti Efendi; halifelerinden Ömer el-Halveti Hazretlerini Tırnova'ya postnişin olarak gönderir. Sâdâtımızın buyurduğu gibi hakiki derviş; mürşidini kendine çeker. Hazreti Şemsi; Molla Hünkar'ın Konya'ya çektiği gibi Türbedar Efendi de; Ömer Efendi'yi Tırnova'ya getirir. Dost dosta kavuşmuş; intisap gerçekleşmiştir. Artık nurlu meclislerde devran edilecek, sırlı kalpler ile seyran alemlerine yelken şahit olur. 1950 yılına kadar Bekir Sıdkı Efendi müezzin **" Tanrı uludur"** der demez gözyaşlarını tutamaz. Hicranlı yüreği dayanamaz. Ama ezan asli lisanı ile okunduğun gün son kez boşalır gözyaşları..

Çile ile, mücadele ile geçen bir ömür 1962 yılının Berat Gecesinin sabahında ;canından çok sevdiği ihvanları ile beraber ihya ettikten sonra noktalanır. Bir ömür firakını, ayrılığını, hicranını çektiği Dar-us Selam'a göç eder.

Geride İstanbul'dan Konya'ya, Havran'dan Kula'ya göz yaşları içinde binlerce Hak Aşığı bir nesil bırakır. İzmir'de Kokluca Kabristanında Caminin hemen karşısında sırlanır. Makamları âli, sırları yüksek, himmetleri üzerimizde sayeban olsun.

açılacaktır. Hicran acısı yerini vuslat muştularına bırakacaktır. Genç derviş; bir yandan kalp âleminin nurlu ufuklarında seyran ederken; diğer yandan ilim icazetini alır ve sıbyan mektebinde küçük çocuklara muallimlik yapmaya başlar.

Fenâ ve bekâ makamlarını kısa sürede kat eden Türbedar Efendi; veraul vera'da; ötelerin ötesinde kendini bildi bileli hasretini çektiği Dostunun vuslatına erer. Bu kavuşma irşad müsadesini ve Halveti – Şabani icazetini beraberinde getirir. Artık O; ucu Kainatın Sultanı, Efendiler Efendisi Peygamber-i Zişan Efendimize ulaşan altın silsilenin kutlu bir halkasıdır. 1845 'de Büyük Şeyhi Kuşadalı İbrahim Halveti'nin terk-i dünya etmesinden sonra İstanbul'a gelir ve Kuşadalı merhumun serhalifesi Muhammed Tevfik Bosnevi'ye teberrüken intisap eder. Bosnevi Tevfik Efendi'nin; İstanbul Zeyrek'teki Çinili Hamamı işletmesini örnek alarak kendisi de Tırnova'da hamam kiralar ve maişetini kendi elinin emeği ile geçimini temin eder.

Bu devre; dört asırdır huzur ve sükunetin merkezi olan Rumeli'nin Rusların kışkırtması ve Fransız İhtilalinin yaydığı fikirler ile patlamaya hazır saatli bombaya dönüştüğü dönemlerdir. 1853 yılında Ruslar savaş notası bile vermeye gerek görmeden Eflak ve Boğdan'ı işgal ederler ve Tuna Vilayetine doğru ilerlemeye başlarlar. Bunun üzerine Devlet-i Aliyye; Ruslara (Moskofa) harb ilan eder. Şaşılacak bir şeydir ama İngiltere, Fransa, Avusturya gibi Hıristiyan Batılı

devletler ilk kez Devlet-i Aliyye'nin yanında yer alır. Biliyorum garip geldi; Osmanlı'yı sevdikleri için bizim yanımızda yer almadılar elbette; Batılılar Rusya'nın büyümesini istemedikleri için bizi desteklediler.

1854'te savaşta yeni bir döneme girilir ve Kırım'da cephe açılmasına karar verilir. Kırım Devlet-i Aliyye'den koparılan ve halkının tamamına yakınının müslüman Türk olduğu ilk bölgedir ve nerdeyse bin yıldır müslüman Türk yurdudur. Ama 1792'te Ruslar; bir oldubitti ile işgal etmişlerdir ve elli senedir Müslüman Türkler; Moskof zulmü altındadır. Kırım'da cephe açılınca Türbedar Efendi duramaz Tırnova'da; tabur imamı olarak koşar cepheye... Kah ön sıralarda vaazlarıyla askeri cesaretlendirir kah yaralıları sırtında taşır. Tasavvufu pasiflikle suçlayanların kulakları çınlasın. Kırım'da yaşanan fecaate şahit olur. Sonraları bu durumu ; **"Siz harbin fecâatini bilmezsiniz. Ben Rus (Kırım) harbinde yaralıları sırtımda taşıdım. Harbin fecâatini yakînen bilirim. Sakın harbi temenni etmeyin"** der.

Kırım Harbinden sonra memleketine dönüp; talipleri irşada devam eden Ahmed Amiş Efendi; Muhammed Tevfik Bosnevi'nin 1866 yılında terk-i dünya etmesi üzerine İstanbul'a tekrar gelir. Dönemin arif, alim, abid ve edipleri ile görüştükten sonra tekrar memleketine geri döner. Rumeli'de karışıklığın zirveye çıktığı dönemde irşad ve vaazları ile

insanları ıslah yoluna gider. Ziyaretleri o dönemin imkânları ile geniş bir çevreye uzanır. Seyahatleri Rumeli'de buram buram Osmanlı kokan Üsküp'e kadar uzanır. Üsküp'te Melamiliğin son dönemdeki piri Seyyid Muhammed Nurul Arabi Hazretleri ile görüşür ve Melamilik meşrebini nuş eder ve icazet-i mutlaka ile ikinci irşad müsaadesini bir başka kamil-i mükemmilden alır.

Bizim hüzün ve gözyaşı dolu tarihimize 93 Harbi olarak geçen 1877-1878 Osmanlı – Rus Harbi başladığında Türbedar Efendi; Tırnova'dadır. Rus Ordusu kısa sürede Tuna Nehrini aşmış, geçtiği her yerde taş üstünde taş, baş üstünde baş bırakmamaktadır. Teni güneş görmemiş müslüman kadınlara tecavüz edilmekte, beşikteki bebekler yürümekten aciz kocalar katledilmektedir. Köstence'den, Hazergrad'dan, Eski Cuma'dan, Şumnu'dan binlerce müslüman İstanbul'a doğru göçe başlar. Mithat Paşa'nın Tuna Vilayetindeki çalışmaları meyvesini vermiş (!) ve Bulgarlar beş asırdır huzur içinde yaşadıkları Osmanlı'ya isyan bayrağını açmışlardır. Rus Ordusunun katliamlarından kaçan müslüman Pomak ve Türkler yollarda katledilmektedir. Karlı Rodop Dağları yaya olarak aşılmakta, Ruslar ve Bulgarlar tarafından öldürülmekten kurtulan Müslümanlar ya soğuktan yada açlıktan ölmektedir. Türbedar Efendi de çaresiz hicret yolunu tutar. İstanbul'a yerleşir. Binlerce muhacirin yollarda ve İstanbul'da perişan hallerine şahit olur.

İstanbul’da irşat faaliyetlerine devam ederken; Gümüşhanevi Ahmed Ziyaeddin Efendi Hazretleri ile tanışır. Gümüşhanevi Hazretlerinden Nakşî – Halidi icazeti de alan Türbedar Efendinin kemalatını üçüncü bir kâmil-i mükemmil tasdik etmiş olur. Türbedar Efendi; Halveti Şabani, Melami ve Nakşi Halidi yollarından irşat müsaadesine erişmiş ve üstelik bu yolların her birini ayrı şeyhlerden almış ender zatlardan birisidir. Günümüzde akşam yatıp sabah kalktıklarında şeyh olduğunu iddia edenlerin kulakları çınlasın.

1879 senesinde Hazreti Fatih’in türbedarı Niğdeli Bekir Efendi’nin ahirete irtihal etmeleri üzerine türbedarlık vazifesi Ahmed Amiş Hazretlerine tevdi edilmiştir. Her gün sabah namazından sonra akşam beşe kadar türbedarlık vazifesini hakkıyla ifa eden Ahmed Amiş Hazretleri; akşam üzeri saat beş altı gibi türbeyi kapatır ve yerini ikinci türbedar olan ve kendi halifesi Kayserili Mehmet Tevfik Efendi’ye bırakırlar.

Osmanlı’nın Rumeli’deki çöküşüne şahitlik eden Türbedar Efendi; hayatının sonlarına doğru bir kez daha acıyla yıkılır. Balkan Savaşında Bulgar askerlerinin Edirne’yi de işgal ettiğini, Selimiye Cami’ni topa tuttuklarını yaşlı kulakları işitir. Bir kez daha Bulgar ordusunun önünden kaçan Rumeli muhacirleri selatin camilerinin avlularını doldurur. Rumeli’den; her milletten müslüman Pomak’ı, Türk’ü,

Arnavut’u, Makedon’u, Ulah’ı katliamdan kaçıp halifenin memleketine sığınırlar. Ahmed Amiş Efendi hemşerilerine acıma imkanı bulamadan büyük haber patlar Dersaadette ; Bulgarlar Çatalca önlerindedir; Dersaadet düşmek üzeredir. Top sesleri İstanbul’dan duyulmaktadır. Ahmed Amiş Efendi **“Darul Hilafete Bulgarları mı sokacağız”** der ve gece vakti seccadesinin üzerinde tazarru kapısının tokmağına sarılır. Öyle bir hal alır ki gözünden yaşlar sağnak sağnak boşalmakta, sırtından ter oluk oluk akmaktadır. Sık sık çamaşır değiştirmek zorunda kalır. Üstünden çıkan çamaşırları sıksanız suyu çıkacaktır. Yeni çamaşırları giyer ve yine seccadesine döner. Dudakları kıpır kıpır yalvarış halindedir. Sabaha kadar devam eden tazarru, dua ve niyazlar dergah-ı ilahide kabule şayan olmuş; naz makamındaki bu velinin duasına icabet edilmiştir. Ayağında çarığı, matarasında suyu, torbasında azığı kalmamış Osmanlı Askerleri ne olduysa birden şahlanır ve Darul Hilafeti Bulgar işgalinden kurtarır. olduysa dediğime bakmayın canım; olay belli değil mi? Türbedar Efendinin duası işte… Ehlullahın duası; namludan çıkan mermiyi geri çevirir.

Felaketler peşi sıra gelir. Birinci Cihan Harbi, Sarıkamış Fecaati , Çanakkale Zaferi derken Türbedar Ahmed Amiş Efendi; Dersaadetin işgaline şahitlik eder. İngilizlerin İstanbul’da yaptıkları zulme, senelerce ekmeğimizi yiye Rumların, Ermenilerin taşkınlığına şahit olur. Hazreti Fatih’in türbesinin biraz ötesinde Fener’de, Balat’ta yerli Rumların sokakları; Yunan Bayrakları ile, İngiliz Bayrakları ile süslemesine kahrolur.

Bilinmez bir sessizlik içindedir. Sessizliğini kendisi gibi muhacir olan Ahıskalı Ali Haydar Efendi'ye bir gün Hazreti Fatih'in sandukasının başında Fetih Suresini tamamladıktan sonra bozar… Ama o esrarlı konuşmayı ve konuşmanın devamını anlatmaya müsaade yoktur.

Gün gelir etrafındaki muhibban kükremesine şahit olurlar. Bursa'dan aldığı bir haber o yaşta herkesi titretecek bir kükremenin zuhurunu gerçekleştirir. Yüz yaşını aşmış; Türbedar Efendi; altı yüz senelik kadim mirasın varisi hakikisi olduğunu öyle bir ispat eder ki; ehlullahın, erenlerin, velilerin kerametinin hak olduğunu ispat eder ki…. Bursa; Yunanlıların işgaline uğrayınca; Yunan komutanı doğru Cennetmekan Sultan Orhan Gazi Han'ın türbesine gider ve sandukasını tekmeler ; "Hey Orhan Orhan !...kurduğun devleti yıktık !...Kalk da bir bak etrafina " diye de çalım satar. Pis ayakları mübarek türbeyi kirletir. Bu haber Türbedar Efendiye ulaştığında; büyüklüğünü bir kez daha gösterir ve kükrer : "Gidecekleeeer , gidecekler !...Geldikleri gibi gidecekler !...Hem öyle bir gidecekler ki , ne kaçan nasıl kaçtığını bilecek , ne de kovalayan nasıl kovaladığını bilecek"

Ne yazık ki hüzünle geçmiş ömrü Dersaadet'in kurtulduğu günü görmeden tamamlanır ve 5 Mayıs 1920 tarihinde büyük muhaddis Babanzade Ahmed Nam Efendinin evinde terk-i dünya eder. Cenaze namazını halifelerinden Abdulaziz

Mecdi Efendi Hazretleri kıldırır. Kırk seneden fazla türbedarlığını yaptığı Hazreti Fatih'in türbesinin hemen ilerisinde, Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa'nın türbesinin hemen ilerisinde sırlanır.

Amiş Efendi Hazretlerinin irşad halkasına kimler girmez ki? En başta muhaddis Babanzade Ahmed Naim Efendi; ki yazdığı Tecrid-i Sarih tercümesinin mukaddimesini yazabilecek alim bugün ülkemizde zor bulunur. Müfessir Küçük Hamdi Efendi yada nam-ı diğer Elmalılı Hamdi Yazır. Selanikli Esad Dede'den Mesnevi icazeti alan; İstiklal Şairi Mehmed Akif, Osmanlı Müellifleri eserinin yazarı Bursalı Mehmed Tahir Efendi, Fususul Hikem ve Mesnevi-i Şerif Şahiri Ahmed Avni Efendi . Daha sayalım mı? Şu güzide isimler ile yapılan bir Halveti Şabani zikri nasıl olurdu acaba? Herhalde ruhlar cuşu huruşa geçer, kalpler bilinmedik iklimlerde envar-ı rahmana gark olurdu.

Halifelerine gelince; Rumeli'de, İstanbul'da ve Anadolu'da sayısız ve hakiki melamet meşrebine münasip olarak gizlenen belki onlarca kamil-i mükemmil hak aşığı vardır. Ama en çok bilinenleri; serhalifesi Kayserili Mehmed Tevfik Efendi (ki aynı zamanda Ahmed Amiş'den sonra Hazreti Fatihin türbedarlığını üstlenmiştir), Balıkesirli Abdulaziz Mecdi Efendi, Maraşlı Ahmed Tahir Efendi...

Türbedar Efendi; üzerinde en

çok tesir bırakan zatlardan birisi hiç şüphesiz Seyyid Muhammed Nurul Arabi Hazretleridir. Pek çok tarikatten icazetli olan Seyyid Muhammed Hazretleri Osmanlı Coğrafyasının her tarafını görmüş ama en çok izi Rumeli'nde bırakmış ve Melamiliğü tekrar dirilmiştir. Nitekim Ahmed Amiş Efendi de Melamiyye meşrebini nuş ettikten sonra kendisini gizlemeyi esas almıştır. Melamet perdesi arkasında işlenen şeni ve aşağılık işleri elinin tersiyle iten Ahmed Amiş Efendi; bu kapının rencide edilmesine, Hak aşıklarının sömürülmesine müsaade etmemiş ve " Melami lafzını biz yasak ettik" diyecek kadar işinin ehlidir.

Ruhu için el-fatiha…

Diğer Makaleler...

- Ahlak
- Ahmet Yüksel Özemre
- Rumeli'de Son Sarıklı
- Kudüs'te Son Osmanlı

Ziyaretçi Sayacı

	Bugün	477
	Dün	837
	Bu Hafta	1314
	Bu Ay	10318
	Toplam	368622

Son Eklenenler

- Sanamerli Seyyid Hacı Ahmed Baba Türbesi İnşaatı
- Editör Kasım 2011
- Hz. Abbas'ın Oğulları Fadl Ve Abdullah İle Hz. Peygamber'in Evindeyiz
- Safalar Gelir
- Dinin Sembolleri, Sembollerin Dini
- Kurban İbadeti ve Hükümleri

- Arefe Günü, Bayramın Fazileti
- Hac ve Kurban'la Allah'a Hicret
- Peygamber Mirasıyla Var Olmak
- Sadık Yalsızuçanlar: "İnsanın Hakk'a vasıl olması yaşayan bir mürşidin irşadıyla mümkündür"
- İlmi Siyaset
- Kullukta Ve Yaşamda Anı Yaşayamamak
- Tekbirin Anlamı
- Toplumdaki Ahlaki Çöküşe Karşı Müslümanca Tavır Almak
- Seyyid Ahmed er Rufai Hazretleri
- Kadafi'nin Ölümü Üzerine

Prof. Dr. Mustafa Ağırman

Prof. Dr. İbrahim Bayraktar

Prof. Dr. Veysel Güllüce

Prof. Dr. Sayın Dalkıran

Kamil Abdullahoğlu

Mehmet Talu

Sezgin Çakır

Osman Karabulutoğlu

Aydın Başar

Ahmet Haliloğlu

En Çok Okunanlar

- Sanamerli Seyyid Hacı Ahmed Baba Türbesi İnşaatı

- İbrahim Fahreddin Efendi
- Son Devrin Din Alimleri
- Kutlu Doğum mu Mevlid mi? - Ahmed Amiş Efendi Hazretleri
- Hangi Osmanlı
- Bekir Sıdkı Uşşaki Efendi
- Ahlak
- Ahmet Yüksel Özemre
- Rumeli'de Son Sarıklı
- Kudüs'te Son Osmanlı
- İSLAM'I YAŞAMAK
- "Namaz kılmayan kafir değildir, ama kafirler namaz kılmazlar"
- Aliya İzzet Begoviç
- Dersaadette Darul Hikme
- İmam Muhammed Zâhid el-Kevserî (K.s.)
- Altayların Hallacı: Osman Batur
- Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi - 2
- Cahar DUDAYEV...
- Modern Çağda Velayet Anlayışları - 2
- Bir Alim Mücahid... Barat Hacı ve Modern Çağda Velayet Anlayışları - 1
- Modern Çağda Velayet Anlayışları - 1
- Abdurrahman Sami Saruhani Uşşaki (k.s.)
- Kemâlât - Ermeni Zulmünde Allah Dostları
- Modern Dünyada Ehl-i Sünnet Duruşu

Sitemize
reklam vermek için
bizimle irtibata geçin.

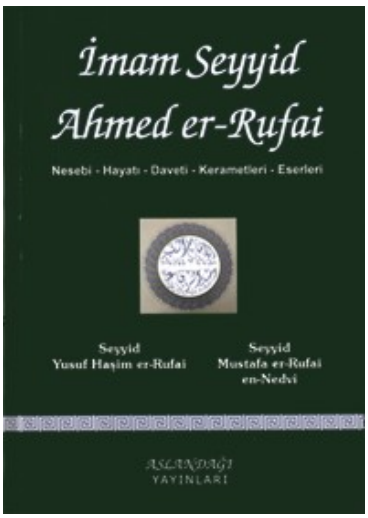

www.burhandergisi.com - BURHAN İLİM VE KÜLTÜR DERGİSİ